

lapsel ometi kosilaste puudust ei ole. Sa oled auusa mehe tütar, koolitatud tüdruk, ja su isal ajaliku waranduse puudust ta ei ole.“

„Ajalik wara ei tee mitte igaford õnnelikuks ja igast kosilasest ei saa ta tubli abielumeest,“ ütles Anu tosa. — „Aga mis ma tahtsin su käest küsida, Mart, et sa nii palju tublist Eestit naesest ja abikaasast rääkised, kas sul siis juba mõni niisugune walmis waadatud on oma enese jaoks? Ega sa ometi pahaks ei pane, et mina nii hoolimata otsekohse asja ära küsin.“

„Ei tea ma selle peale ühtigi kohta,“ wastas Mart kogeldades ja filmi maha lüües. „Mina olen waele mehe poeg, ega tohi selle pärast niisuguse asja pääle veel mõteldagi. Tütarlapsed waatawad meie ajal sagedaste selle pääle, et meesrahwal ta oma loht ja wäljatulek on, muidu nad hää meelega mehele ei lähe. Aga minul veel lohta ei ole. Suure waewaga sain libelkonnakooli läbi tehtud; kui koolist ära tulin, olin juba seitsmeteistkümmend aastat wana ja lahetsateistkümnenda sees. Nüüd olen juba enam kui kakskümmend üks aastat, ega ühte iseäralist kohta ei ole ma eneselle veel otsinud. Ma olen, nagu tead, oma waele wanemate ainus poeg ja ainus tugi, elan nende juures ja pean nende eest hoolt, harin nende maatükkese ära, mis nad minu isa käest tööpäewade eest on palganud, käin oma hobusega wooris ja sõitusid tegemas, ja nõnda olen niipalju teeninud, et leiba wõin saada ja wanemate elu fergitada. Külakoolmeistri eksami olen läbi ära teinud, aga mul ei ole just suurt hinni külakoolmeistriks saada. Palju ennemalt tahaksin taluperemeheks saada, see oleks lõige enam minu meele järele, sest et ju maast madalast talunimeste laps olen ja põllutööd tunnen. Seni ajani aga ei ole ma veel wõinud niisugust kohta wõita, sest jõud on laskin. Koh, selle pärast ei ole ma ta julgenud veel niisuguste armastuse asjade pääle mõelda. Päälegi,“ — siin hakkas Marti hääl wärisema, ja nägu lõi tal punaseks, „päälegi on see neitsi, kelle lugu wabest ilma minu tahtmata mu waimu ees seisab, nii tõrges ja kätte saamata, et mul ialgi lootust ei ole, et ta minu omaks wõiks saada.“ Nende sõnade juures tõstis Mart silmad täis hiilgawust Anu pääle.

„Wõi nii,“ ütles Anu pilkamiselt ja lõi ta ise palest tulle punaseks. „Siis sul juba üks on, kelle pääle sa oled mõelnud. Kas tohin mina ta selle õnneliku tütarlapse nime teada saada, kes on jõudnud sinu südames niisugust armastust äratada?“

„Miks pärast ta siis nii õnnelikuks on nimetada?“ küsis Mart imeks paänes.

„Selle pärast, et ta sind on enese poole tõmmanud, ja kes seda on jõudnud teha, see peab õnnelik olema, sest sina oled mees, kellele lõige parem naene wõib osaks saada,“ ütles Anu liites. „Waesus ei tähenda midagi, südame häädus ja mehe tublidus on ülem asi; kui mehel seda on, siis wõib ta ilmas läbi saada, ja sinu juures on seda leida.“

„Tõho, Anu, sa hakkad ju mind üena häbiistama, kui ja nii palju mind meelitad ja mulle mett mõttade wabele määrid,“ wastas Mart Anu oisa waadates. Rõgu oleks tal raskesti südame päält maha langenud, nii rõõmsaks sai ta Anu sõnade üle, ehk küll see kiitus tema kohta ta silmas liig oli. Ta küsis Anu käest tasase hääl- ja ella wiisiga: „Kas lubad, Anu, et sa mitte pahaks ei pane, kui ma sulle ütlen, kes see neiu on?“

„Miks mul asja oleks seda pahaks panna,“ ütles Anu lahkesti.

„Koh siis tahan sulle seda awaldada,“ wõttis Mart kindla häälega aga wäga armsa wiisiga sõna. „See neitsi oled sina ise. Ma palun sind südamest, ütle mulle, kas sa tahad üks lord minu naieseks saada, kui mul wõimalik on ühte elukohta enesele muretseja? Kas sa wõid ennast minuga ära kihlata ja minu pruudiks saada? Kas sa wõid mind oma täiest südamest armastada?“

Anu oli uueste weripunaseks saanud näost, aga ta ei löönud ometi mitte filmi maha, waid wastas niisama kindla meele- ja häälega: „Jah, Mart, ma tahan hää meele- ja täie hingega sinu abikaasaks saada. Ma ei tea küll veel mitte, mis mu isa sest arwab, aga seda tean ise, et iga hästi mõtleja laps ise enese tulewa elu seltsimehe peab wälja walitsema ja et ses asjas teda keegi ei tohi sundida.“

„Jah, sa wõtad mind wasta, sa armastad mind, sa tahad